Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [*PRIIT PIKAMÄE*]
SECINĀJUMI
sniegti 2021. gada 16. decembrī[1]

Lieta C-568/20

J
pret
H Limited

(*Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Spriedumu izpilde civillietās un komerclietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Materiālā piemērošanas joma – Dalībvalstī pieņemti spriedumi – Apliecība, kas apliecina sprieduma izpildāmību – Izpildes atteikuma pamati – Uzrunātās dalībvalsts sabiedriskās kārtības pārkāpums – Savienības tiesību normas pārkāpums – Izpildes atteikuma pamati, kas paredzēti uzrunātās dalībvalsts tiesību aktos

1. Vai pēc tam, kad izcelsmes dalībvalsts tiesa ir izdevusi Regulas (ES) Nr. 1215/2012[2] 53. pantā paredzēto apliecību, kas apliecina pieņemtā sprieduma izpildāmību un šīs regulas piemērojamību, uzrunātās dalībvalsts tiesa, kurā persona, pret ko ir lūgta izpilde, ir iesniegusi pieteikumu par šī sprieduma izpildes atteikumu, var to apmierināt, pamatojoties uz kļūdainu šīs regulas piemērojamības vērtējumu, ja tiesvedības, kas notika izcelsmes dalībvalsts tiesā, mērķis bija atzīt par izpildāmiem trešā valstī pasludinātus spriedumus? Tāds ir jautājums, uz kuru Tiesai būs jāatbild šajā lietā.

I. Atbilstošās tiesību normas

2. Šajā lietā nozīme ir Regulas Nr. 1215/2012 2., 39., 41., 42., 45., 46., 52. un 53. pantam.

II. Tiesvedības rašanās fakti, tiesvedība pamatlietā un prejudiciālais jautājums

3. Pēc tam, kad *H Limited*, bankas iestāde, cēla prasību, kas balstīta uz diviem Jordānijā 2013. gadā pasludinātiem spriedumiem, ar kuriem J kā aizdevuma ņēmējam tika piespriests samaksāt divu aizdevumu debeta atlikumu, *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments, Apvienotā Karaliste) (turpmāk tekstā – "*High Court of Justice*") ar 2019. gada 20. marta rīkojumu saīsinātās

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

tiesāšanās procedūras ietvaros uzdeva J samaksāt *H Limited* summu 10 392 463 ASV dolāru (USD) apmērā, tai pieskaitot procentus 5 422 031,65 USD apmērā un tiesāšanās izdevumus 125 000 sterliņu mārciņu (GBP) apmērā. Šī tiesa arī sagatavoja un izsniedza Regulas Nr. 1215/2012 53. pantā minēto apliecību (turpmāk tekstā – "apliecība").

4. *H Limited* uzsāka šī rīkojuma izpildes procedūru Austrijā, kur ir J dzīvesvieta, kurš, pamatojoties uz Regulas Nr. 1215/2012 45. un 46. pantu, iesniedza pieteikumu par izpildes atteikumu. Tā pamatojumam viņš norādīja uz Austrijas sabiedriskās kārtības pārkāpumu [3] un apgalvoja, ka minētais rīkojums, kura priekšmets ir trešā valstī pasludinātu spriedumu izpilde, nav izpildāms spriedums Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē. Viņš apgalvoja, ka izpildes atteikuma procedūras ietvaros uzrunātās dalībvalsts tiesai (turpmāk tekstā – "uzrunātā tiesa") nav saistoša izcelsmes dalībvalsts tiesas (turpmāk tekstā – "izcelsmes tiesa") izdota apliecība.

5. Pirmajā instancē *Bezirksgerichts Freistadt* (Freištates rajona tiesa, Austrija) ar 2019. gada 9. oktobra rīkojumu atļāva *H Limited* izpildīt *High Court of Justice* 2019. gada 20. marta rīkojumu. *Landesgericht Linz* (Lincas apgabaltiesa, Austrija) kā apelācijas tiesa ar 2020. gada 22. jūnija nolēmumu noraidīja J celto prasību.

6. Pēc J iesniegtās ārkārtas kasācijas sūdzības par apelācijas instances tiesas nolēmumu *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) ar 2020. gada 23. septembra rīkojumu nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [Regulas Nr. 1215/2012] noteikumi, it īpaši tās 2. panta a) punkts un 39. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka spriedums ir izpildāms arī tādā gadījumā, ja pēc saīsinātās pārbaudes tiesvedībā, kas balstīta uz sacīkstes principu, kurā tiek vērtēts tikai trešā valstī pret personu, kas izpildes rīkojumā norādīta kā parādnieks, pieņemta sprieduma *res judicata* spēks, šai personai parāds, kas šajā trešā valstī ir atzīts ar galīgu nolēmumu, ir jāsamaksā personai, kurai trešās valsts tiesvedībā taisītais spriedums ir bijis labvēlīgs, lai gan dalībvalsts tiesvedības priekšmets attiecas tikai uz pārbaudi par to, vai pastāv prasījuma tiesības, kas izriet no galīga sprieduma, kas pieņemts attiecībā pret atbildētāju, pret kuru ir vērsta izpilde?

2) Ja atbilde [uz pirmo jautājumu] ir noliedzoša:

Vai Regulas Nr. 1215/2012 noteikumi, it īpaši 1. pants, 2. panta a) punkts, 39. pants, 45., 46. un 52. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai gan ir konstatējams kāds no Regulas Nr. 1215/2012 45. pantā minētiem pamatojumiem, izpilde ir jāatsaka, ja pārbaudāmais spriedums nav spriedums Regulas Nr. 1215/2012 2. panta a) punkta vai 39. panta nozīmē vai arī spriedumam pamatā esošā prasība tā izcelsmes dalībvalstī neietilpst Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā?

3) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša un atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša:

Vai Regulas Nr. 1215/2012 noteikumi, it īpaši 1. pants, 2. panta a) punkts, 39. pants, 42. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 46. un 53. pants, ir jāinterpretē tādējādi, ka uzrunātās dalībvalsts tiesai, izskatot lietu par prasību atteikt izpildi, jau pamatojoties uz izcelsmes valsts tiesas norādīto informāciju apliecībā, kas izdota saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 53. pantu, obligāti ir jāuzskata, ka attiecīgais spriedums ir tāds, kas ietilpst regulas piemērošanas jomā un ir izpildāms?"

[3] Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 18. punkts.

III. Tiesvedība Tiesā

7. Rakstveida apsvērumus Tiesā iesniedza prasītājs un atbildētāja pamatlietā, Vācijas valdība, kā arī Eiropas Komisija.

IV. Analīze

A. Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tvērumu

8. Lai gan lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir ietverti trīs formāli nošķirti prejudiciālie jautājumi, tie, manuprāt, ir cieši saistīti un attiecas uz vienu un to pašu juridisko problemātiku, proti, uz nosacījumiem, ar kādiem uzrunātā tiesa var apmierināt pieteikumu par izcelsmes tiesas sprieduma izpildes atteikumu ar pamatojumu par Regulas Nr. 1215/2012 nepiemērojamību, lai gan šī otrā tiesa ir izsniegusi apliecību, kas apliecina tā izpildāmību.

9. Tādēļ ierosinu Tiesai šos trīs jautājumus izskatīt kopā, pārformulējot tos šādi:

"Vai Regulas Nr. 1215/2012 tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tām uzrunātās dalībvalsts tiesai, kurā ir iesniegts pieteikums par izpildes atteikumu saskaņā ar tās 46. pantu, ir atļauts pretēji izcelsmes dalībvalsts tiesas vērtējumam, kas balstīts uz tās 53. pantā paredzētās apliecības izsniegšanu, uzskatīt šo regulu par nepiemērojamu ar pamatojumu, ka šajā otrajā tiesā īstenotās tiesvedības mērķis bija atzīt par izpildāmiem spriedumus, kas ir pasludināti civillietās un komerclietās trešā valstī, un līdz ar to atteikt minētās tiesas sprieduma izpildi?"

10. Šis jautājums liek izvērtēt, vai šajā lietā pastāv izpildāms spriedums, un līdz ar to izvērtēt apliecības tvērumu, pirms tiek vērtētas uzrunātās tiesas, kurā ir iesniegts pieteikums par šī sprieduma izpildes atteikumu, prerogatīvas, kuras definētas Regulā Nr. 1215/2012.

B. Par izpildāma sprieduma Regulas Nr. 1215/2012 izpratnē pastāvēšanu

11. Attiecībā uz spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās Eiropas tiesiskuma telpā ar Regulu Nr. 1215/2012 izveidotās sistēmas būtiskākais jauninājums neapšaubāmi ir saistīts ar eksekvatūras atcelšanu. Tādējādi šīs regulas 39. pantā ir paredzēts, ka ikviens "dalībvalstī pieņemts spriedums, kas izpildāms minētajā dalībvalstī, ir izpildāms pārējās dalībvalstīs, neprasot izpildāmības deklarāciju [iesniegt pieteikumu to pasludināt par izpildāmu]". Šī tiesību norma ir jāaplūko, ņemot vērā minētās regulas 26. apsvērumu, saskaņā ar kuru ikviens dalībvalsts tiesas pieņemts spriedums būtu jāuzskata par tādu, it kā tas būtu pieņemts uzrunātajā dalībvalstī.

12. Šīs jaunās spriedumu tiešās izpildes sistēmas ietvaros izcelsmes tiesas izdotajai apliecībai ir primāra nozīme. No Regulas Nr. 1215/2012 37. un 42. panta tiesību normām, lasot tās kopsakarā, izriet, ka, lai vienā dalībvalstī atzītu un izpildītu citā dalībvalstī pieņemtu spriedumu, pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz tikai attiecīgā sprieduma kopija, kurai pievienota šī apliecība. Saskaņā ar šīs regulas 42. panta 1. punkta b) apakšpunktu minētā apliecība apstiprina, ka minētais spriedums ir izpildāms, un tajā ir ietverts šī sprieduma izraksts, kā arī – attiecīgā gadījumā – saistītā informācija par atgūstamajām tiesvedības izmaksām un procentu aprēķins. Šī apliecība pirms jebkādas izpildes ir jāizsniedz personai, pret kuru izpilde ir prasīta, atbilstoši minētās

regulas 43. panta 1. punktam [4]. Šajā kontekstā un pēc ģenerāladvokāta Ī. Bota [*Y. Bot*] [5] aicinājuma Tiesa apliecību kvalificēja kā būtisku pamatu dalībvalstīs pieņemta sprieduma tiešas izpildes principa īstenošanai, ļaujot attiecīgajam spriedumam nonākt brīvā apritē Eiropas tiesiskajā telpā [6].

13. Lai saņemtu šo apliecību, prasītājam ir jāvēršas izcelsmes tiesā, kas ir tiesa, kura pieņēmusi spriedumu, kā izpilde tiek pieprasīta, [7] kura vislabāk pārzina strīdu un kura pēc būtības vislabāk var apstiprināt, ka spriedums ir izpildāms. Pēc šādas apliecības izdošanas procedūras, kas pēc savas iedabas ir judikatīva [8], izcelsmes tiesa netieši apstiprina, ka spriedums, kurš ir jāatzīst un jāizpilda citā dalībvalstī, ietilpst Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā, ņemot vērā, ka apliecības izdošana ir iespējama tikai saskaņā ar šādu nosacījumu. Līdz ar to situācijā, ja tiesa, pieņemot izpildāmu spriedumu, sprieduma taisīšanas posmā nav lēmusi par Regulas Nr. 1215/2012 piemērojamību, šai tiesai šīs apliecības izdošanas posmā ir jāpārbauda, vai lieta ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā [9].

14. Šajā gadījumā nav strīda par to, ka izcelsmes tiesa ir sagatavojusi un izdevusi apliecību, balstoties uz savu 2019. gada 20. marta rīkojumu, kas tādējādi ietilpst Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas jomā. Šādos apstākļos *a priori* pastāv dalībvalstī pieņemts izpildāms spriedums [10] Regulas Nr. 1215/2012 2. panta a) punkta un 39. panta izpratnē, uz kuru attiecas [šajā regulā] paredzētā tiešās izpildes kārtība, kas ir uzrunātajai tiesai saistoša faktiska realitāte.

15. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izvirzītais jautājums patiesībā ir par nosacījumiem, ar kādiem šī tiesa var apšaubīt šādu situāciju tā iemesla dēļ, ka izcelsmes tiesa, iespējams, ir kļūdaini novērtējusi Regulas Nr. 1215/2012 piemērojamību, tādējādi pieļaujot apliecības izdošanas nelikumību. No šī lūguma izriet, ka iesniedzējtiesa uzskata, ka šī jautājuma pārbaude var izraisīt izpildes atteikumu pat tad, ja nav konstatēts kāds no Regulas Nr. 1215/2012 45. pantā paredzētajiem atteikuma pamatiem.

C. Par izpildes atteikuma, kas pamatots ar Regulas Nr. 1215/2012 nepiemērojamību, iespēju

16. Iepriekš minētās problemātikas atrisinājums ir balstīts uz Regulā Nr. 1215/2012 noteiktā izpildes atteikuma tiesiskā režīma analīzi. Tomēr, lai pamatotu apgalvojumu par izcelsmes tiesas veiktā vērtējuma par šīs regulas piemērojamību iespējamo pārbaudi, iesniedzējtiesa un Vācijas valdība atsaucas uz Tiesas judikatūru par Regulas (EK) Nr. 44/2001 [11] 54. pantā paredzētās apliecības pārbaudi.

4 Spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2019:162, 36. punkts).

5 Secinājumi lietā *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2018:863, 44. punkts).

6 Spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2019:162, 37. un 39. punkts).

7 Regulas Nr. 1215/2012 2. panta f) punkts.

8 Spriedums, 2019. gada 4. septembris, *Salvoni* (C-347/18, EU:C:2019:661, 31. punkts).

9 Spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2019:162, 38. un 40. punkts).

10 Saskaņā ar Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2019, C 384 I, 1. lpp.) 67. panta 2. punkta a) apakšpunktu un ņemot vērā tā pieņemšanas datumu, proti, 2019. gada 20. martu, Anglijas tiesas izdotais strīdīgais rīkojums nav trešās valsts spriedums.

11 Padomes Regula (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.)

1. Par judikatūras, kas attiecas uz Regulas Nr. 44/2001 54. pantā paredzētās apliecības pārbaudi, atbilstību

17. Jāatgādina, ka ar Regulu Nr. 44/2001 izpildes prasītājam bija noteikts pienākums vispirms lūgt, lai uzrunātās dalībvalsts tiesa vai iestāde izsniedz lēmumu par izpildāmības pasludināšanu [izpildāmības deklarāciju]. Šim pieteikumam bija jāpievieno attiecīgā sprieduma noraksts un – attiecīgā gadījumā – Regulas Nr. 44/2001 54. pantā paredzētā apliecība, un saskaņā ar šīs regulas 17. apsvērumu abiem šiem dokumentiem jāpiemēro vienkārša formāla pārbaude. Tiesa ir nospriedusi, ka uzrunātās dalībvalsts iestādēm procedūras pirmajā posmā ir tikai jāpārbauda šo formalitāšu izpilde, lai pieņemtu lēmumu par izpildāmības pasludināšanu [izpildāmības deklarāciju], un procedūras otrajā posmā ir jāizvērtē prasības, kuras par šo izpildāmības pasludināšanu [deklarāciju] tiesā ir cēlis atbildētājs, kam piespriesta izpilde, pamatotība, ņemot vērā Regulas Nr. 44/2001 34. un 35. pantā minētos apstrīdēšanas pamatus [12].

18. Šajā kontekstā tika precizēts, ka uzrunātās dalībvalsts tiesai nekas neliedz pārbaudīt apliecībā ietvertās faktiskās informācijas pareizību. Ir jāuzsver, ka šī pārbaude bija pamatota ar to, ka, tā kā apliecības autors ne vienmēr ir sākotnējā sprieduma autors, šai [apliecībā iekļautajai informācijai] var būt vienīgi norādošs raksturs, kam ir tikai informatīva vērtība. Šis pēdējais apsvērums izrietēja arī no šīs apliecības iesniegšanas neobligātā rakstura, jo uzrunātās dalībvalsts tiesa, kuras kompetencē ir izdot lēmumu par izpildāmības pasludināšanu [izpildāmības deklarāciju], var pieņemt līdzvērtīgu dokumentu [13].

19. Papildus tam, ka šīs aprakstītās pārbaudes tvērums ir ļoti ierobežots, šo judikatūru nevar piemērot *mutatis mutandis* šajā lietā un vēl jo mazāk – vispārināt, jo no Regulas Nr. 1215/2012 izrietošā jaunā atzīšanas un izpildes kārtība būtiski atšķiras no savas priekšteces. Tādējādi ar šo regulu tika likvidēts lēmuma par izpildāmības pasludināšanu [izpildāmības deklarāciju] posms pirms izpildes uzrunātajā dalībvalstī, tika noteikts, ka apliecības, kas apliecina sprieduma izpildāmību, iesniegšana ir obligāta, tika uzticēts izcelsmes tiesai, kura vislabāk pārzina strīdu, sagatavot šo apliecību, un tajā nav ietverts neviens apsvērums, kas būtu līdzvērtīgs Regulas Nr. 44/2001 17. apsvērumam.

20. Sprieduma *Weil* [14] 35. punktā Tiesa ir kategoriski norādījusi, ka izpildes procedūrā, piemērojot Regulu Nr. 44/2001, "tāpat kā piemērojot Regulu Nr. 1215/2012, ir liegta jebkāda vēlāka dalībvalsts, kurā tiek prasīta atzīšana, tiesas veikta pārbaude par to, vai lieta, kā noslēgumā ir pieņemts nolēmums, kura izpilde tiek lūgta, ietilpst Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomā, jo šī nolēmuma izpildāmības pasludināšanas pārsūdzēšanas pamati ir izsmeļoši noteikti šajā regulā".

21. Šī punkta saturs rada nopietnas šaubas, kas, manuprāt, liek izslēgt tā ņemšanu vērā šajā lietā. Jānorāda, ka attiecīgajā punktā ir aplūkota problemātika, kas nebija tieši izvirzīta ar prejudiciālo jautājumu, proti, Regulas Nr. 44/2001 54. panta interpretācija, lai noteiktu, vai kompetentā iestāde ir pārbaudījusi šīs regulas piemērojamību pirms šajā tiesību normā paredzētās apliecības izdošanas. Tajā ietvertā norāde, manuprāt, ir tikai pilnības labad norādīts pamatojums risinājumam, kas jau ir pamatots attiecīgā sprieduma 33. punktā.

[12] Spriedums, 2012. gada 6. septembris, *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 28.–31. punkts).

[13] Spriedums, 2012. gada 6. septembris, *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 35. un 36. punkts).

[14] Spriedums, 2019. gada 6. jūnijs, *Weil* (C-361/18, EU:C:2019:473).

22. Jebkurā gadījumā Regula Nr. 1215/2012 nebija piemērojama *ratione temporis*, un vienkāršu atsauci uz to salīdzinoša vērtējuma ietvaros, kas netiek paskaidrots, nevar uzskatīt par lietderīgu precedentu, kas var izbeigt debates par uzrunātās tiesas kompetences apjomu, vēl jo vairāk tāpēc, ka ar Regulu Nr. 44/2001 un Regulu Nr. 1215/2012 izveidotās spriedumu atzīšanas un izpildes sistēmas ir ievērojami atšķirīgas [15].

2. Par Regulā Nr. 1215/2012 paredzētajiem izpildes atteikuma pamatiem

a) Ievada apsvērumi

23. Manuprāt, vispirms ir jāformulē dažādi apsvērumi par izpildes atteikuma tiesisko režīmu, kas ieviests ar Regulu Nr. 1215/2012 un kas ir samērā sarežģīts.

24. Pirmkārt, doktrīnā ir konstatēts, ka – Regulas Nr. 1215/2012 ietvaros – tieši notiesātajai personai ir jārīkojas, lai pieprasītu izpildes atteikumu, atsaucoties uz pamatu, kas pieļauts ar šo regulu, un, ja attiecīgā persona nerīkojas, spriedums nekādā veidā netiks pārbaudīts [16], un tas ir novedis pie secinājuma par "pilnīgi privātu" spriedumu pārbaudi [17]. Tāpat Tiesa ir nospriedusi, ka ar Regulu Nr. 1215/2012 izveidotā tiesas spriedumu atzīšanas un izpildes sistēma ir balstīta uz atzīšanas un izpildāmības deklarāciju [eksekvatūras] atcelšanu, kas nozīmē, ka uzrunātās dalībvalsts kompetentā tiesa neveic nekādu pārbaudi un tikai persona, pret kuru ir vērsta izpilde, var iebilst pret nolēmuma, kas uz to attiecas, izpildi [18]. Tādējādi šķiet, ka pirms pieteikuma par izpildes atteikuma un pirms procedūras, ko tas izraisa un kas reglamentēta Regulas Nr. 1215/2012 III nodaļas 3. iedaļā, un vēl jo vairāk, ja šāds pieteikums netiek iesniegts, uzrunātajai tiesai nav nekādas rīcības brīvības attiecībā uz izcelsmes tiesas pieņemto lēmumu un izdoto apliecību [19].

25. Otrkārt, ir jāatgādina, ka ar savstarpējas uzticēšanās starp dalībvalstīm principu, kam Savienības tiesībās ir fundamentāla nozīme, ir noteikts – tostarp attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu – pienākums katrai no šīm valstīm uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības. Kā izriet no Regulas Nr. 1215/2012 26. apsvēruma, tajā paredzētā atzīšanas un izpildes režīma pamatā ir tieši savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai Savienībā. Šāda uzticēšanās tostarp nozīmē, ka vienā dalībvalstī pieņemtie tiesu nolēmumi būtu automātiski jāatzīst citā dalībvalstī. Šajā sistēmā

[15] Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, tā kā ar Regulu Nr. 1215/2012 ir atcelta un aizstāta Regula Nr. 44/2001, Tiesas sniegtā interpretācija par šīs pēdējās minētās regulas noteikumiem attiecas arī uz Regulu Nr. 1215/2012 tikai tad, ja šo abu Savienības tiesību instrumentu noteikumi var tikt atzīti par "ekvivalentiem" (spriedums, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2019:162, 45. punkts)), kas šajā gadījumā tā nav, runājot par tiesību normām, kuras attiecas uz apliecību.

[16] Ferrand F., "Reconnaissance et exécution des jugements européens en matière civile et commerciale", *Droit et pratique de procédure civile*, Dalloz action, 541-243. nodaļa.

[17] D'Avout, L., "L'efficacité internationale des jugements après la refonte du règlement "Bruxelles I"", *Revue internationale de droit processuel*, 5. sēj., Nr. 2, 2015, 258. lpp.

[18] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. februāris, *Gradbeništvo Korana* (C-579/17, EU:C:2019:162, 36. punkts). Vārda "atzīšana" otrreizēja pieminēšana minētā sprieduma 36. punktā man nešķiet pareiza, un tā formulējums nav atkārtots, ciktāl sprieduma atzīšanas atteikumu atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 45. pantam var lūgt jebkura ieinteresētā puse.

[19] Jautājums ir par to, vai Tiesas judikatūrā nav paredzēta uzrunātās tiesas saistītas kompetences konstatēšana, jo šī tiesa var pārbaudīt tikai tos izpildes atteikuma pamatus, uz kuriem atsaucas prasītājs, izslēdzot jebkādu atsaukšanos pēc savas ierosmes. Tomēr ir jānorāda, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 47. panta 2. punktu izpildes atteikuma procedūru, ciktāl uz to neattiecas šī regula, reglamentē uzrunātās dalībvalsts tiesību akti. Tiklīdz ir iesniegts pieteikums par izpildes atteikumu un tiesvedība par prasību ir sākusies, uzrunātās dalībvalsts tiesas prerogatīvas un it īpaši iespēja vai pienākums pēc savas ierosmes pārbaudīt izpildes atteikuma pamatu ir noteikti šīs valsts procesuālajās tiesību normās.

Regulas Nr. 1215/2012 tiesību normas, kurās izsmeļoši [20] ir izklāstīti pamati, kādi var tikt izvirzīti pret nolēmuma atzīšanu vai izpildi, ir jāinterpretē šauri, jo tie ir šķērslis viena no šīs regulas pamatmērķiem sasniegšanai [21].

26. Šie pieci atteikuma pamati ir: acīmredzama būšana pretrunā uzrunātās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai; dokumenta, ar kuru celta prasība, neizsniegšana laikus, ja spriedums ir pieņemts aizmuguriski; sprieduma nesavienojamība ar spriedumu, kas uzrunātajā dalībvalstī pieņemts starp tām pašām pusēm; [sprieduma] nesavienojamība ar agrāku spriedumu, kas pieņemts citā [dalīb]valstī, kā arī gadījums, kad izcelsmes dalībvalsts tiesa nav ievērojusi noteiktus noteikumus par jurisdikciju. Šajā izsmeļošajā sarakstā nav minēta Regulas Nr. 1215/2012 piemērojamība vai šīs regulas 2. panta a) punkta un 39. panta pārkāpums, ar kuriem ir prasīts, lai spriedums, kura izpilde tiek prasīta, būtu pieņemts dalībvalstī.

27. Treškārt, no Regulas Nr. 1215/2012 izriet, ka Eiropas likumdevējs ir paredzējis divu veidu izpildes atteikuma pamatu līdzāspastāvēšanu, proti, pamatus, kas šīs regulas 41. panta 2. punktā vispārīgi ir minēti kā "pamatojumi, lai atteiktu izpildi saskaņā ar uzrunātās dalībvalsts tiesību aktiem", no vienas puses, un īpašie pamati, kas uzskaitīti minētās regulas 45. pantā, lasot to kopsakarā ar tās 46. pantu, no otras puses, un abu šo veidu pamatus saista pirmo minēto nepieciešamā saderība ar otrajiem minētajiem. Ņemot vērā likumdevēja šādi piemēroto mijiedarbību, man liekas lietderīgi vispirms izvērtēt izpildes atteikuma pamatus, kas izriet no šīs pašas regulas 45. panta, lasot to kopsakarā ar 46. pantu, un it īpaši to, kurš attiecas uz būšanu pretrunā uzrunātās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kam ir nozīme šajā lietā un uz ko ir atsaucies J [22].

b) Par Regulas Nr. 1215/2012 45. pantā minēto izpildes atteikuma pamatu par būšanu pretrunā uzrunātās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai

28. Attiecībā uz Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punktā minēto jēdzienu "sabiedriskā kārtība", tas, kā minēts iepriekš, ir jāinterpretē šauri, jo tas ir šķērslis viena no šīs regulas pamatmērķiem sasniegšanai, un atsaukšanās uz to ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos. Lai gan dalībvalstis, pamatojoties uz šajā tiesību normā ietverto atrunu, principā ir tiesīgas atbilstoši savas valsts koncepcijai brīvi noteikt sabiedriskās kārtības prasības, šī jēdziena robežas tomēr ir minētās regulas interpretācijas jautājums. Tādējādi, lai arī Tiesai nav jādefinē dalībvalsts sabiedriskās kārtības jēdziena saturs, tomēr tai ir jākontrolē, ciktāl kādas dalībvalsts tiesas drīkst atsaukties uz minēto jēdzienu, lai atteiktos atzīt citā dalībvalstī taisītu nolēmumu [23].

29. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, neatļaujot ārvalstīs taisītu nolēmumu pārskatīšanu pēc būtības, Regulas Nr. 1215/2012 52. pantā tās dalībvalsts tiesai, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, ir aizliegts atteikties atzīt vai izpildīt šo nolēmumu vienīgi tādēļ, ka pastāv atšķirība starp nolēmuma izcelsmes dalībvalsts tiesas piemēroto tiesību normu un to tiesību normu, kuru būtu piemērojusi tās dalībvalsts tiesa, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, ja tā būtu izskatījusi minēto lietu. Tās dalībvalsts tiesa, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, nedrīkst arī pārbaudīt, vai izcelsmes dalībvalsts tiesa ir pareizi izvērtējusi lietas juridiskos un faktiskos apstākļus. Tādēļ atsaukšanās uz sabiedriskās kārtības atrunu ir pieļaujama tikai tad, ja citā dalībvalstī taisīta nolēmuma atzīšana vai

[20] Spriedumi, 2012. gada 6. septembris, *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 31. punkts), un 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-302/13, EU:C:2014:2319, 46. punkts).

[21] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands* (C-681/13, EU:C:2015:471, 40. un 41. punkts).

[22] Skat. lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 18. punktu.

[23] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 25. maijs, *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349, 38.–40. punkts).

izpilde būtu nepieļaujamā pretrunā tās dalībvalsts tiesiskajai kārtībai, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, jo tādējādi tiktu aizskarts kāds no pamatprincipiem. Lai tiktu ievērots aizliegums pēc būtības pārskatīt ārvalstīs taisītu nolēmumu, šādam aizskārumam ir jābūt klajam tādas tiesību normas pārkāpumam, kas dalībvalstī, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, tiek uzskatīta par būtisku tās valsts tiesiskajā kārtībā, vai arī tādu tiesību pārkāpumam, kas šajā tiesību sistēmā ir atzītas par pamattiesībām [24].

30. Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāpārbauda, vai iesniedzējtiesas norādītie elementi var liecināt par to, ka *High Court of Justice* 2019. gada 20. marta rīkojuma izpilde ir acīmredzams Austrijas sabiedriskās kārtības pārkāpums Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta izpratnē. Šie elementi attiecas uz to, ka ar nedalāmu juridisku kopumu, kas ir šis spriedums un to papildinošā apliecība, tiek īstenots materiālo tiesību normas pārkāpums, proti, acīmredzami kļūdaini tiek piemērots šīs regulas 2. panta a) punkts un 39. pants, kas nosaka, ka spriedumam, kura izpilde tiek prasīta, ir jābūt pieņemtam dalībvalstī, un kas tādējādi nosaka šī akta piemērošanas jomu *ratione materiae* attiecībā uz attiecīgajiem spriedumiem.

31. Tiesai jau ir bijusi jāizskata situācija, kurā tiek apgalvots acīmredzams Savienības tiesību normas pārkāpums, un tā ir pieļāvusi šāda pārkāpuma esamības pārbaudi, ņemot vērā Savienības tiesību integrāciju dalībvalstu tiesību sistēmā un valsts tiesas – Savienības vispārējo tiesību tiesas – uzdevumu nodrošināt Savienības tiesību normu efektīvu piemērošanu. Tādēļ Tiesa ir norādījusi, ka uz sabiedriskās kārtības izņēmumu ir iespējams atsaukties, ja attiecīgās tiesību kļūdas rezultātā [attiecīgā nolēmuma] atzīšana vai, šajā gadījumā, izpilde acīmredzami pārkāptu būtisku tiesību normu Savienības un tātad arī šīs dalībvalsts tiesību sistēmā [25].

1) Par Savienības tiesību normas acīmredzamu pārkāpumu

32. Pamatojoties uz Tiesas spriedumu *Owens Bank* [26], iesniedzējtiesa uzskata, ka Regula Nr. 1215/2012 nevar tikt piemērota izcelsmes tiesas spriedumam, kurš pieņemts pēc prasības par trešā valstī pieņemtu spriedumu izpildi (*actio judicati*) un ar kuru saīsinātā pārbaudē tiek pārbaudīts, vai šajos spriedumos aizņēmējam patiešām ir noteikts pienākums samaksāt aizdevējai bankai noteiktu summu, nepārbaudot pēc būtības tiesiskās attiecības, kas ir pamatā ar minētajiem spriedumiem atzītajam parādam. Šajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildīšanu civillietās un komerclietās [27], ar grozījumiem, nav piemērojama procedūrām un problēmām, kas rodas līgumslēdzējās valstīs notiekošās procedūrās par trešās valstīs taisītu spriedumu civillietās un komerclietās atzīšanu un izpildi. Manā ieskatā, šo risinājumu var attiecināt uz šo lietu.

33. Vispirms jāatgādina, ka no Regulas Nr. 1215/2012 2. panta a) punkta un 39. panta teksta izriet, ka šīs regulas III nodaļā paredzētās atzīšanas un izpildes procedūras ir piemērojamas tikai dalībvalstī pieņemtu spriedumu gadījumā. Attiecībā uz noteikumiem par jurisdikciju ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļas noteikumos, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 81. pantu, kā tādi, kas nepieciešami iekšējā tirgus pienācīgai darbībai, nav noteikta tiesas atrašanās vieta trešā valstī pasludinātu spriedumu atzīšanas un izpildes procedūrām [28].

[24] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 25. maijs, *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349, 41. un 42. punkts).

[25] Spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands* (C-681/13, EU:C:2015:471, 48. un 50. punkts).

[26] Spriedums, 1994. gada 20. janvāris, *Owens Bank* (C-129/92, EU:C:1994:13).

[27] OV 1972, L 299, 32. lpp.

[28] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1994. gada 20. janvāris, *Owens Bank* (C-129/92, EU:C:1994:13, 17. un 23. punkts).

34. Pēc tam ir jāpārbauda izcelsmes tiesā uzsāktās tiesvedības priekšmets, lai noteiktu, vai tās mērķis ir radīt apstākļus trešā valstī pieņemta tiesas sprieduma civillietās un komerclietās piespiedu izpildei [29]. Šajā ziņā iesniedzējtiesas sniegtā informācija, kas atgādināta iepriekš šajos secinājumos, manuprāt, pamato apstiprinošu atbildi [30].

35. Lai arī atbildētāja pamatlietā norāda, ka nepiekrīt tam, kā iesniedzējtiesa ir izklāstījusi sākotnējo procedūru, tā tomēr skaidri atzīst, ka runa ir par prasību, ko reglamentē *common law* īpašas procesuālās normas, kas ir balstīta uz galīgiem trešās valsts tiesas spriedumiem un kas pieļauj kopsavilkuma spriedumu, kurš pasludināts pēc nepilnīgas procedūras, ciktāl aizstāvībai nav faktisku izredžu uz labvēlīgu iznākumu [31]. Papildus atsaucēm uz Tiesas judikatūru par pašu jēdzienu "spriedums" [nolēmums], ņemot vērā tā būtību, apsvērumiem, ka sākotnējā procedūra bija balstīta uz sacīkstes principu un ka izcelsmes tiesa izvērtēja parādnieka iebildumus (tiesībspējas celt prasību neesamība, procesuālā krāpšana, aizdevējas iestādes advokāta pilnvarojuma neesamība un prasība par prasījumu kompensāciju), nav nozīmes vērtējumā par procedūras mērķi [32]. Aizdevējas iestādes apgalvojums, ka Jordānijas spriedumi nebija izpildāmi Apvienotajā Karalistē un Austrijā, manuprāt, tikai apstiprina secinājumu, ka izcelsmes tiesā uzsāktās procedūras mērķis bija šajā pirmajā minētajā valstī radīt apstākļus šo spriedumu piespiedu izpildei.

36. Šādos apstākļos izcelsmes tiesas spriedums un tam pievienotā apliecība, kas ir nedalāms juridisks kopums, ir acīmredzams Regulas Nr. 1215/2012 2. panta a) punkta un 39. panta pārkāpums. Atliek vien noteikt, vai šie noteikumi ir būtiski, kā tas ir prasīts Tiesas judikatūrā.

2) Par attiecīgās tiesību normas būtisko raksturu

37. Ir jānorāda, ka atšķirībā no sprieduma lietā *Diageo Brands* izcelsmes tiesas pieļautā kļūda attiecas nevis uz materiālo tiesību normu, kas ir ietverta minimālās saskaņošanas direktīvā, kuras mērķis ir daļēji tuvināt atšķirīgus dalībvalstu tiesību aktus preču zīmju jomā [33], bet gan uz regulas tiesību normām. Šajā ziņā Regulas Nr. 1215/2012 6. apsvērumā ir noteikts, ka, lai sasniegtu mērķi panākt spriedumu brīvu apriti civillietās un komerclietās, ir vajadzīgi un lietderīgi, ka normas, kas nosaka jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildīšanu, reglamentē kāds Savienības juridiskais akts, kas ir saistošs un tieši piemērojams.

38. Ar Regulu Nr. 1215/2012, kuras juridiskais pamats ir LESD 67. panta 4. punkts, kura mērķis ir veicināt piekļuvi tiesai, tostarp ar tiesu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principa palīdzību, sadarbības civillietās un komerclietās jomā ir iecerēts nostiprināt vienkāršotu un iedarbīgu

[29] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1994. gada 20. janvāris, *Owens Bank* (C-129/92, EU:C:1994:13, 13. punkts).

[30] Savu apsvērumu 10. punktā Komisija norādīja, ka izcelsmes tiesas pieņemtais rīkojums tika pasludināts pēc saīsinātas tiesāšanās procedūras, kas attiecās uz abu Jordānijā taisīto spriedumu izpildi. Minēto apsvērumu 36. punktā tā arī norādīja, ka šīs tiesas īstenotās tiesvedības priekšmets ietvēra tikai pārbaudi par to, vai pastāv samaksas pienākums, kas izriet no galīgā sprieduma, attiecībā uz personu, kura ir izpildes prasītājs.

[31] Skat. *H Limited* apsvērumu 16., 25. un 27. punktu. Pēdējā minētā piebilst (20. punkts), ka pārbaudes attiecībā uz sabiedrisko kārtību, attiecībā uz tiesībām tikt uzklausītam tiesvedības uzsākšanas brīdī un attiecībā uz ārvalsts tiesas netiešu kompetenci ir paredzētas attiecīgajā *common law* procedūrā, kas pastiprina konstatējumu par tās pielīdzināšanu eksekvatūras procedūrai. Šīs norādes atbilst atzīšanas un izpildes procedūru analīzei saskaņā ar *common law* Apvienotajā Karalistē, kas ietverta *M. Schlosser* ziņojumā par 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos Konvencijai par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās, kā arī Protokolam par tās interpretāciju Tiesā (OV 1979, C 59, 71. lpp., 6. un nākamie punkti).

[32] Šie iebildumi atbilst papildu problemātikām, kas nav nodalāmas no izpildes procedūras, kurā tās ietilpst. Jāatgādina, ka Tiesa 1994. gada 20. janvāra spriedumā *Owens Bank* (C-129/92, EU:C:1994:13, 29.–37. punkts) nosprieda, ka Briseles konvencija nav piemērojama procedūrām "un problēmām, kas rodas līgumslēdzējā valstī notiekošās procedūrās" par trešās valstīs taisītu spriedumu atzīšanu un izpildi.

[33] Spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Diageo Brands* (C-681/13, EU:C:2015:471, 51. punkts).

sistēmu attiecībā uz kolīziju normām un tiesu nolēmumu atzīšanu un izpildi, kas ir sistēma, kura ir izveidota ar juridiskajiem instrumentiem, daļa no kuru nepārtrauktības ir šī regula, nolūkā atvieglot tiesu iestāžu sadarbību, lai veicinātu Savienībai noteiktā mērķa – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, pamatojoties uz augstu dalībvalstu savstarpējo uzticību, kurai jāpastāv starp dalībvalstīm, – sasniegšanu [34]. Regulas Nr. 1215/2012 2. panta a) punkts un 39. pants, kuros ir noteikts tās tvērums attiecībā uz attiecīgajiem tiesas spriedumiem, manuprāt, ir jāuzskata par būtiskiem, ciktāl to ievērošana ir obligāta, lai sasniegtu iepriekš minēto Savienības mērķi [35].

39. Jāatgādina, ka jēdziens "sabiedriskā kārtība" šīs regulas 45. panta 1. punkta izpratnē ir vērsts uz to, lai aizsargātu tiesiskās intereses, kas izpaužas tiesību normā un kas šajā gadījumā ir Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpas uzturēšana un attīstība, sekmējot brīvu tiesu nolēmumu apriti, kura nepieciešama iekšējā tirgus pienācīgai darbībai [36]. Taču tādas spriedumu izpildes kārtības, kas izstrādāta Savienības iekšējā tirgus pienācīgai darbībai, īstenošanas rezultātā – sākotnējas piemērošanas kļūdas dēļ – nevar noteikt pienākumu dalībvalstij izpildīt trešā valstī pasludinātu spriedumu, lai gan šīs pēdējās minētās valsts eksekvatūras nosacījumi attiecīgajā gadījumā nav izpildīti attiecībā uz uzrunātās dalībvalsts starptautisko sabiedrisko kārtību, tādējādi šai kļūdai piešķirot pilnīgu iedarbību.

40. Man nešķiet, ka piedāvātais risinājums [37] ir pretrunā ar Regulu Nr. 1215/2012 izveidotajai sistēmai. Pirmkārt, lai gan nav apstrīdams, ka Regula Nr. 1215/2012 ir balstīta uz spriedumu tiešas izpildes principu, ko pamato Eiropas likumdevēja vēlme samazināt pārrobežu strīdu ilgumu un izmaksas, šajā aktā tomēr ir paredzēta uzrunātajai dalībvalstij noteiktā pārbaudes pienākuma saglabāšana [38] un zināmā mērā pastiprināšana [39]. Otrkārt, nemazinot dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos tiesvedības jomā, "drošības vārsts", ko veido iespējamā Regulas Nr. 1215/2012 piemērojamības pārbaude, izvērtējot sprieduma atbilstību uzrunātās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, var uzturēt šo uzticēšanos augstā līmenī.

3) Par prasību izsmelt izcelsmes dalībvalstī pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus

41. Nav strīda par to, ka par 2015. gada 16. jūlija sprieduma *Diageo Brands* (C-681/13, EU:C:2015:471) 64. punktu – saskaņā ar kuru, ja vien nerodas īpaši apstākļi, kā dēļ ir pārāk sarežģīti vai neiespējami izmantot izcelsmes dalībvalstī pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, attiecīgajām personām ir jāizmanto visi šajā dalībvalstī pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, lai

[34] Spriedums, 2017. gada 9. marts, *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193, 53. punkts).

[35] Pēc analoģijas skat. spriedumu, 1999. gada 1. jūnijs, *Eco Swiss* (C-126/97, EU:C:1999:269, 36. punkts).

[36] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL-Lithuanian Airlines* (C-302/13, EU:C:2014:2319, 56. punkts).

[37] Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertie elementi varētu atklāt citas būtiskas Savienības tiesību normas pārkāpumu, proti, tiesību krāpnieciskas un ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma principa – kas ir vispārējs Savienības tiesību princips, kurš ir jāievēro attiecīgajām personām, – pārkāpumu. Tiesa uzskata, ka Savienības regulējuma piemērošanu nevar paplašināt līdz tam, ka tiek ietverti darījumi, kas ir veikti nolūkā krāpnieciski vai ļaunprātīgi gūt labumu no Savienības tiesībās paredzētajām priekšrocībām (spriedums, 2020. gada 28. oktobris, *Kreis Heinsberg* (C-112/19, EU:C:2020:864, 46. punkts)). Krāpšanas konstatēšana ir balstīta uz tādu netiešo pierādījumu kopumu, kuri apliecina, ka ir izpildīts viens objektīvs un viens subjektīvs elements. Šajā lietā, pirmkārt, objektīvais elements ir tas, ka Regulas Nr. 1215/2012 piemērošanas nosacījumi attiecībā uz konkrētajiem spriedumiem nav izpildīti. Otrkārt, subjektīvais elements ir *H Limited* iecere apiet vai izvairīties no šiem nosacījumiem, izmantojot procedūru, kuras mērķis ir dalībvalstī, kam nav acīmredzamas saiknes ar J, radīt apstākļus divu Jordānijas spriedumu piespiedu izpildei, lai iegūtu ar šīs regulas piemērošanu saistītu priekšrocību vai arī panāktu šo spriedumu tiešu izpildi Austrijā, kur dzīvo J. Šī situācija ir pielīdzināma jēdzienam "dubultā eksekvatūra".

[38] Ir jāuzsver, ka Komisijas Priekšlikumā regulai par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (COM(2010) 0748, galīgā redakcija) papildus eksekvatūras atcelšanai bija ietverts priekšlikums atcelt tiesību normu par acīmredzamu uzrunātās dalībvalsts sabiedriskās kārtības apdraudējumu kā izcelsmes dalībvalstī pieņemtā sprieduma neizpildes pamatu. Ņemot vērā kūsājošās diskusijas, ko izraisīja otrais priekšlikums, un dažādu dalībvalstu paustās šaubas, Eiropas likumdevējs galu galā to neņēma vērā.

[39] Skat. Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punktu attiecībā uz pamatu, lai atteiktu vai apturētu izpildi saskaņā ar uzrunātās dalībvalsts tiesību aktiem, iespējamu piemērošanu.

jau iepriekš novērstu sabiedriskās kārtības pārkāpumu, – ir rakstīts ļoti daudz attiecībā uz tā precīza tvēruma noteikšanu. Pretēji tam, kas varbūt ir bijis apgalvots, iepriekš minētos apsvērumus nevar analizēt kā pamata, kurš saistīts ar sabiedriskās kārtības apdraudējumu, vērtēšanas priekšnosacījuma izpausmi. Šajā ziņā pietiek aplūkot šī sprieduma 68. punkta nepārprotamo formulējumu, kurā ir minēts, ka, pārbaudot, "vai, iespējams, pastāv acīmredzams valsts, kurā atzīšana prasīta, sabiedriskās kārtības pārkāpums, šīs valsts tiesai ir jāņem vērā", ka, izņemot īpašus apstākļus, kuru dēļ ir pārāk sarežģīti vai neiespējami izmantot izcelsmes dalībvalstī pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, attiecīgajām personām ir jāizmanto visi šajā dalībvalstī pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, lai jau iepriekš novērstu šādu pārkāpumu. Prasība par tiesību aizsardzības līdzekļu izsmelšanu izcelsmes dalībvalstī ir tikai elements atteikuma pamata, kas saistīts ar būšanu pretrunā sabiedriskajai kārtībai, vērtējumā [40].

42. Otrs ar Tiesas judikatūru izvirzītais jautājums ir par šī panta tvērumu attiecībā uz attiecīgo – procesuālo un/vai būtisko – sabiedrisko kārtību. Ir jākonstatē, ka minētā sprieduma pamatā ir divi absolūti nošķirti elementi, kas saistīti, pirmkārt, ar attiecīgās materiālo tiesību normas pārkāpumu un, otrkārt, ar procesuāla rakstura garantiju pārkāpumu. Izklāsts par tiesību aizsardzības līdzekļu izsmelšanu ietilpst vienīgi šī otrā elementa pārbaudē. Šī paša sprieduma devums tostarp ir pamatoti aprakstīts kā pārbaudes par tiesību aizsardzības līdzekļu īstenošanu izcelsmes dalībvalstī vispārināšana [41]; šāda pārbaude jau pastāv lietās, kurās tiek apgalvots tiesību uz taisnīgu lietas izskatīšanu acīmredzams pārkāpums un tātad procesuālās sabiedriskās kārtības acīmredzams pārkāpums [42]. Manā ieskatā, uzrunātās dalībvalsts būtiskā starptautiskā sabiedriskā kārtība pauž –mūsdienās pat vairāk nekā tās procesuālais atzars – pamatvērtības, kas raksturīgas šai valstij un kas izpaužas juridiskos noteikumos un principos, kuri ne vienmēr ir tādi paši kā izcelsmes dalībvalstī. Līdz ar to var šķist nepiemēroti lūgt izcelsmes dalībvalsts tiesai uzņemties šo vērtību aizstāvja lomu un padarīt no tās atkarīgu konstatējumu par uzrunātās dalībvalsts sabiedriskās kārtības pārkāpuma acīmredzamo raksturu.

43. Tomēr gadījumā, ja tiek apgalvots, ka ir pārkāpta Savienības tiesību norma, šī argumentācija zaudē jēgu [43], kas, manuprāt, nozīmē, ka uzrunātajai tiesai ir jāpārbauda, vai ir izsmelti tiesību aizsardzības līdzekļi izcelsmes dalībvalstī. Šajā ziņā būtu jāpārbauda, vai pastāv īpaši apstākļi, kas padara to īstenošanu pārāk sarežģītu vai neiespējamu, tostarp attiecībā uz aktu par apliecības izdošanu, kas pieņemts judikatīvas procedūras rezultātā. Ir jānorāda, ka, atsaukdamās uz sākotnējo tiesvedību izcelsmes dalībvalstī, Komisija savu apsvērumu 29. punktā norāda, ka Apvienotās Karalistes apelācijas tiesa noraidīja iesniegto pieteikumu par ārkārtas kasācijas sūdzības apmierināšanu.

[40] Šo interpretāciju apstiprina 2016. gada 25. maija spriedums *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349, 46. un 54. punkts). Minētā sprieduma 54. punktā Tiesa skaidri sasaista secinājumu pēc būtības par to, ka nepastāv acīmredzams apdraudējums dalībvalsts, kurā atzīšana prasīta, sabiedriskajai kārtībai ar konstatējumu, ka attiecīgajām personām ir iespēja aizstāvēt savas procesuālās tiesības izcelsmes dalībvalsts tiesā.

[41] Pailler L., Journal du droit international (Clunet) Nr. 4, 2016. gada oktobris, 20.

[42] Skat. spriedumus, 2009. gada 2. aprīlis, *Gambazzi* (C-394/07, EU:C:2009:219, 42.–45. punkts) un 2012. gada 6. septembris, *Trade Agency* (C-619/10, EU:C:2012:531, 61. punkts). 2016. gada 25. maija spriedumā *Meroni* (C-559/14, EU:C:2016:349) pārbaude par tiesību aizsardzības līdzekļu īstenošanas izcelsmes dalībvalstī prasību tiek veikta, ņemot vērā acīmredzamas pretrunas sabiedriskajai kārtībai noteikšanu.

[43] Šeit jāatgādina par Savienības tiesību integrāciju dalībvalstu tiesību sistēmā un valsts tiesas – Savienības vispārējo tiesību tiesas – uzdevumu nodrošināt Savienības tiesību normu efektīvu piemērošanu.

3. Par Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punktā minētajiem izpildes atteikuma pamatiem

44. Tā kā iesniedzējtiesa šaubās par iespēju atteikt izpildi neatkarīgi no tā, vai ir konstatēts kāds no Regulas Nr. 1215/2012 45. pantā paredzētajiem pamatiem, ir jāanalizē šīs regulas 41. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru "neatkarīgi no 1. punkta pamatojumu, lai atteiktu vai apturētu izpildi saskaņā ar uzrunātās dalībvalsts tiesību aktiem, piemēro tiktāl, ciktāl tas nav pretrunā 45. pantā minētajiem pamatojumiem". Nav apšaubāms, ka šīs tiesību normas formulējumu neraksturo precizitāte un tas ietver zināmu neviennozīmīgumu, jo tiek izmantota vārdkopa "pamatojums, lai atteiktu izpildi", kas atsaucas uz Regulas Nr. 1215/2012 45. un 46. panta formulējumu [44], tādējādi nepieciešamība piešķirt šīs regulas 41. panta 2. punktam lietderīgu iedarbību acīmredzami nozīmē, ka šajās dažādajās tiesību normās minētie pamati nav identiski.

45. Regulas Nr. 1215/2012 41. pants ietilpst III nodaļas 2. iedaļā, kas attiecas uz izpildi un kas ir nošķirta no iedaļas, kura attiecas uz izpildes atteikumu, un tajā ir noteikts, ka izpildes procedūru reglamentē uzrunātās dalībvalsts tiesību akti. Dalībvalstī pieņemtu spriedumu, kas ir izpildāms uzrunātajā dalībvalstī, izpilda šajā pēdējā minētajā dalībvalstī tieši tāpat kā spriedumu, kas pieņemts uzrunātajā dalībvalstī. Tādējādi tiek norādīts uz izpildes procedūru kā tādu, kuru sākotnējā sprieduma adresāts var tieši īstenot pēc tam, kad par izpildi atbildīgajai kompetentajai iestādei ir iesniegta sprieduma kopija un apliecība, ja nav iesniegts pieteikums par izpildes atteikumu, vai pēc tam, kad uzrunātā tiesa to ir noraidījusi.

46. Ņemot vērā tieši šo procesuālo regulējumu, ir jāizprot Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punktā minēto izpildes atteikuma pamatu saturs, kas ir īpaši delikāts uzdevums tā iemesla dēļ, ka valstu tiesiskie regulējumi, ar ko tiek reglamentēta izpildes pasākumu īstenošana un apstrīdēšanas iespējas, uz kurām var atsaukties, ir ļoti daudzveidīgi. Piemēram, pastāv iespēja iebilst pret to, ka atsevišķai mantai vai naudas summām nevar uzlikt arestu, apstrīdēt parāda apmēru pēc maksājumu veikšanas vai kompensācijas samaksas, kura veikta pēc notiesājoša sprieduma, apstrīdēt nepilnības, kas var ietekmēt izpildes aktus, kā arī apstrīdēt paša [izpildu] dokumenta pastāvēšanu sakarā ar noilgumu vai tā izpildāmību.

47. Jāuzsver, ka nesaskaņoto Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punkta izpildes atteikuma pamatu īstenošana ir reglamentēta divkārši, pirmkārt, ar šīs regulas 52. pantā paredzēto aizliegumu pārskatīt pēc būtības izcelsmes dalībvalstī pieņemto spriedumu [45] un, otrkārt, ar prasību par saderību ar minētās regulas 45. pantā norādītajiem saskaņotajiem pamatiem, kas uzskaitīti izsmeļošā sarakstā, kurā nav ietverts izcelsmes tiesas īstenots šīs regulas materiāltiesiskās piemērošanas jomas pārkāpums [46].

48. Jāatgādina, ka šajā pēdējā minētajā pantā paredzētā izpildes atteikuma pamata konstatācija izraisa pilnīgu izcelsmes tiesas sprieduma "neitralizāciju", jo tas nevar radīt sekas uzrunātajā dalībvalstī, un tādējādi attiecībā uz to nevar veikt nekādus izpildes pasākumus. Lai ievērotu Regulas Nr. 1215/2012 45. pantā minēto pamatu izsmeļošo raksturu un iepriekš minēto saderības

[44] No Regulas Nr. 1215/2012 30. apsvēruma izriet, ka šīs terminoloģijas izvēle ir izskaidrojama ar procesuāliem apsvērumiem, proti, Eiropas likumdevēja bažām par to, ka vienā un tajā pašā procedūrā, kas uzsākta pēc tā lietas dalībnieka lūguma, attiecībā uz kuru izpilde ir pieprasīta, ir apkopoti visi pamati, proti, šīs regulas 41. panta 2. punktā un 45. pantā minētie pamati, kuri ļauj apstrīdēt šo izpildi un kuri uzrunātajai tiesai ir jāpārbauda. Jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 47. panta 2. punktu izpildes atteikuma procedūru, ciktāl uz to neattiecas šī regula, reglamentē uzrunātās dalībvalsts tiesību akti.

[45] Regulas Nr. 1215/2012 52. pants ietilpst III nodaļas 4. iedaļā, kas attiecas uz kopīgiem noteikumiem.

[46] Jāpiebilst, ka Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punktā minētie pamati tāpat kā tie, kas ir minēti šīs regulas 45. pantā, ir jāinterpretē šauri.

prasību, šīs regulas 41. panta 2. punktā minētam pamatam nevajadzētu likt apšaubīt paša izpildes rīkojuma pieņemamību, bet tas varētu izpausties kā iespējama tā seku ierobežošana un tātad tā izpildes ierobežošana.

49. Šajā kontekstā nevar pieļaut, ka uzrunātā tiesa, izvērtējot Regulas Nr. 1215/2012 41. panta 2. punktā minētu izpildes atteikuma pamatu, var pārbaudīt apliecības likumību un līdz ar to arī šīs regulas piemērojamību tiesvedībā, kuras rezultātā ir pieņemts spriedums, jo tas varētu novest pie tā, ka šim spriedumam tiek laupīta tā izpildāmība.

V. Secinājumi

50. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu uz *Oberster Gerichtshof* (Augstākā tiesa, Austrija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 45. un 46. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka uzrunātās dalībvalsts tiesa, kurā iesniegts pieteikums par izpildes atteikumu, var to apmierināt ar pamatojumu, ka ar spriedumu un šīs regulas 53. pantā paredzēto apliecību, kurus pieņēmusi izcelsmes dalībvalsts tiesa, ir pārkāpta uzrunātās dalībvalsts sabiedriskā kārtība, ja norādītā tiesību kļūda ir acīmredzams tādas tiesību normas pārkāpums, kas tiek uzskatīta par būtisku Savienības tiesību sistēmā un tātad arī šīs dalībvalsts tiesību sistēmā. Tā tas ir tādas kļūdas gadījumā, kas ietekmē minētās regulas 2. panta a) punkta un 39. panta piemērošanu, kas nosaka, ka spriedumam, kura izpilde tiek prasīta, ir jābūt pieņemtam dalībvalstī.

Pārbaudot, vai, iespējams, pastāv acīmredzams uzrunātās [dalīb]valsts sabiedriskās kārtības pārkāpums, kas izriet no Savienības tiesību normas satura vai formas neievērošanas, šīs valsts tiesai ir jāņem vērā, ka, izņemot īpašus apstākļus, kuru dēļ ir pārāk sarežģīti vai neiespējami izmantot izcelsmes dalībvalstī pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, attiecīgajām personām ir jāizmanto visi šajā dalībvalstī pieejamie tiesību aizsardzības līdzekļi, lai jau iepriekš novērstu šādu pārkāpumu.